TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2007. gada 7. jūnijā *

Lieta C-278/06

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam,

ko *Bundesverwaltungsgericht* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2006. gada 18. maijā un Tiesā reģistrēts 2006. gada 26. jūnijā, tiesvedībā

Manfred Otten

pret

Landwirtschaftskammer Niedersachsen,

piedaloties

Jonny Kück

un

Vertreterin des Bundesinteresses beim Bundesverwaltungsgericht.

* Tiesvedības valoda — vācu.

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs R. Šintgens [*R. Schintgen*], tiesneši E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*] un M. Ilešičs [*M. Ilešič*] (referents),

ģenerāladvokāts Ī. Bots [*Y. Bot*],
sekretārs B. Fileps [*B. Fülöp*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2007. gada 29. martā,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Otten* vārdā — G. V. Bīneks [*G.-W. Bieniek*], *Rechtsanwalt*,

— *Landwirtschaftskammer Niedersachsen* vārdā — H. Štegevenca [*H. Steggewentz*], pārstāve,

— Vācijas valdības vārdā — M. Lumma [*M. Lumma*] un K. Blaške [*C. Blaschke*], pārstāvji,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — J. Šīferers [*J. Schieferer*] un F. Erlbahers [*F. Erlbacher*], kā arī E. Cerepa-Lakombe [*H. Tserepa-Lacombe*], pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz 7. panta 2. punkta interpretāciju Padomes 1992. gada 28. decembra Regulā (EEK) Nr. 3950/92, ar ko ievieš papildmaksājumus piena un piena produktu nozarē (OV L 405, 1. lpp.), kas grozīta ar Padomes 1999. gada 17. maija Regulu (EK) Nr. 1256/1999 (OV L 160, 73. lpp.; turpmāk tekstā — "Regula Nr. 3950/92").

2 Šis lūgums tika iesniegts prāvā starp Otenu [*Otten*], piena saimniecībai piesaistīto zemes platību iepriekšējo nomnieku, un *Landwirtschaftskammer Niedersachsen* (Lejassaksijas Lauksaimniecības kamera) par piena vai piena produktu references daudzuma nodošanu iznomātājam, kamēr pēdējais, kurš pats nav piena vai piena produktu ražotājs, savukārt ar valsts realizācijas iestādes starpniecību attiecīgo references daudzumu iespējami īsā laikā nodod trešai personai, kas ir ražotājs.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

3 1984. gadā piena nozarē pastāvošās piedāvājuma un pieprasījuma nesakritības dēļ papildmaksājumu pienam sistēma tika ieviesta ar 5.c pantu Padomes 1968. gada 27. jūnija Regulā (EEK) Nr. 804/68 par tirgu kopīgo organizāciju piena un piena

produktu nozarē (OV L 148, 13. lpp.), kas grozīta ar Padomes 1984. gada 31. marta Regulu Nr. 856/84 (OV L 90, 10. lpp.). Saskaņā ar šo normu papildmaksājums ir jāmaksā par piena daudzumu, kas pārsniedz nosakāmo references daudzumu.

4 Papildmaksājuma piemērošanas vispārīgie noteikumi ir definēti Padomes 1984. gada 31. marta Regulā (EEK) Nr. 857/84, ar ko nosaka vispārīgus noteikumus Regulas (EEK) Nr. 804/68 5.c pantā norādīto papildmaksājumu piemērošanai piena un piena produktu nozarē (OV L 90, 13. lpp.).

5 Regula Nr. 857/84 tika atcelta ar Regulu Nr. 3950/92, ar kuru šī papildmaksājumu sistēma tika pagarināta līdz 2000. gada 1. aprīlim, lai gan sākotnēji to bija paredzēts piemērot tikai līdz 1993. gada 1. aprīlim.

6 Regulas Nr. 3950/92 7. panta 2. punktā ir noteikts:

"Ja pušu starpā nepastāv vienošanās, gadījumā, kad beidzas lauku nomas termiņš un nav iespējams turpināt nomu saskaņā ar līdzīgiem noteikumiem, vai gadījumos, kas rada līdzvērtīgas tiesiskās sekas, attiecīgos saimniecībām pieejamos references daudzumus saskaņā ar noteikumiem, kurus pieņēmušas vai pieņems dalībvalstis, ņemot vērā pušu likumīgās intereses, pilnībā vai daļēji nodos tiem ražotājiem, kas tos pārņem."

7 Tās pašas regulas 8. pantā ir noteikts:

"Sekmīgas piena ražošanas pārstrukturēšanas vai vides uzlabošanas nolūkā, dalībvalstis saskaņā ar sīki izstrādātiem noteikumiem, kurus tās paredz, ņemot vērā attiecīgo pušu likumīgās intereses, var īstenot vienu vai vairākus no turpmākajiem noteikumiem:

[..]

b) pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, paredzēt nosacījumus, saskaņā ar kuriem ražotāji, veicot maksājumu, divpadsmit mēnešu perioda sākumā var panākt to, ka kompetentā iestāde vai struktūra, kuru izraudzījusies minētā iestāde, pārdala references daudzumus, ko pilnībā atdevuši citi ražotāji iepriekšējā divpadsmit mēnešu perioda beigās, saņemot kompensāciju vienā vai vairākos gada maksājumos, kas līdzvērtīgi iepriekšminētajam maksājumam;

[..]

e) pēc ražotāja pieprasījuma kompetentai iestādei vai struktūrai, ko izraudzījusies minētā iestāde, atļaut references daudzuma galīgo nodošanu bez atbilstošās zemes nodošanas vai otrādi, lai uzlabotu piena ražošanas struktūru saimniecības līmenī vai lai būtu iespējama ražošanas ekstensifikācija.

[..]"

8 Regulas Nr. 3950/92 9. pantā ir noteikts:

"Šajā regulā:

[..]

c) "ražotājs" ir lauksaimnieks, fiziska vai juridiska persona vai fizisku vai juridisku personu grupa, kuras saimniecība atrodas dalībvalsts ģeogrāfiskajā teritorijā un:

— kas pārdod pienu vai citus piena produktus tieši patērētājam

un/vai

— piegādā pircējam;

[..]." [Neoficiāls tulkojums]

Valsts tiesiskais regulējums

9 Piena vai piena produktu piegādes references daudzuma nodošanas sistēmu reglamentē 2000. gada 12. janvāra Noteikumi par papildmaksājuma piemērošanu (*Zusatzabgabenverordnung*) (*BGBl.* 2000 I, 27. lpp.; turpmāk tekstā — "*ZAV* noteikumi"), kas stājās spēkā 2000. gada 1. aprīlī.

10 Saskaņā ar *ZAV* noteikumiem references daudzumus principā var pārdot tikai trīs reizes gadā, proti, 1. aprīlī, 1. jūlijā vai 30. oktobrī, ar valsts realizācijas iestādes starpniecību atbilstoši speciāli izstrādātai procedūrai, neņemot vērā piena saimniecībai piesaistītās zemes platību.

11 Tā kā attiecīgais lauku zemes nomas līgums pamata lietā tika noslēgts pirms 2000. gada 1. aprīļa, 7. panta 1. punkta pirmais teikums 1984. gada 25. maija Noteikumos par garantēto piena daudzumu (*Milchgarantiemengenverordnung*) (*BGBl.* 1984 I, 720. lpp.), kas grozīti ar 1996. gada 25. marta Trīsdesmit trešajiem noteikumiem par grozījumiem (*BGBl.* 1996 I, 535. lpp.), ir piemērojams, pateicoties *ZAV* noteikumu 12. panta 2. punkta pirmajam teikumam. Saskaņā ar Noteikumu par garantēto piena daudzumu 7. panta 1. punkta pirmo teikumu lauku zemes nomas izbeigšanās gadījumā references daudzums ir nododams atpakaļ iznomātājam.

12 Ja references daudzums ir nodots iznomātājam, kas nav ražotājs, *ZAV* noteikumu 12. panta 2. punkta pirmajā teikumā paredzēts, ka 33 % no šī daudzuma tiek ieskaitīti atpakaļ federālās zemes rezervē.

Pamata prāva un prejudiciālais jautājums

13 1974. gadā Otena priekštecis ar Kiku [*Kück*] noslēdza beztermiņa lauku zemes nomas līgumu par 4,1862 ha platības nomu piena ražošanai.

14 1984. gadā piena ražotājiem, kas pārsniedz tiem piešķirtos references daudzumus, uzlikto papildmaksājumu sistēmas ieviešanas ietvaros Otena priekštecis tādējādi paredzēja piešķirt noteiktu references daudzumu atbilstoši platībai, kas iznomāta piena ražošanai.

15 2000. gadā Otens un Kiks noslēdza vienošanos par nomas līguma izbeigšanu, sākot ar 2001. gada 1. janvāri. Tādēļ ar šo datumu saimniecība tika nodota atpakaļ Kikam.

16 Pēc Kika lūguma *Landwirtschaftskammer Hannover* (Hanoveres Lauksaimniecības kamera) ar 2001. gada 14. februāra administratīvo lēmumu, kas grozīts 2001. gada 27. aprīlī, apliecināja, ka viņam ir nodots references daudzums 9315 kg apmērā. Vienlaicīgi tā nolēma, ka references daudzums 4588 kg apmērā tiek ieskaitīts federālās zemes rezervē, jo Kiks neesot ražotājs.

17 Otens šo lēmumu pārsūdzēja, ko *Landwirtschaftskammer Hannover* noraidīja.

18 Pēc tam Otens cēla prasību *Verwaltungsgericht Stade* (Štādes Administratīvā tiesa), kas šos administratīvos lēmumus atcēla.

19 *Niedersächsisches Oberverwaltungsgericht* (Lejassaksijas Augstākā administratīvā tiesa) ar 2005. gada 16. marta spriedumu noraidīja *Landwirtschaftskammer Niedersachsen* iesniegto apelācijas sūdzību. *Niedersächsisches Oberverwaltungsgericht* uzskatīja — beidzoties nomas attiecībām par piena ražošanā izmantojamajām

saimniecībām, attiecīgais references daudzums var atgriezties iznomātājam tikai tad, ja viņš pats ir ražotājs vai zemi nekavējoties nodod citam ražotājam.

20 *Landwirtschaftskammer Niedersachsen* iesniedza kasācijas sūdzību ["Revision"] *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā Administratīvā tiesa).

21 *Bundesverwaltungsgericht* uzskatīja, ka saskaņā ar Tiesas interpretāciju 2002. gada 20. jūnija spriedumā lietā C-401/99 *Thomsen* (*Recueil*, I-5775. lpp.) pagaidu iegūšana iznomātājam, kam nav ražotāja statusa, vienmēr ir iespējama, ja, no vienas puses, šāda iegūšana ir uz laiku un to prasa valsts tiesību akti un, no otras puses, uz tās pamata tiek izveidotas jaunas nomas attiecības ar nomnieku, kam ir ražotāja statuss. Saskaņā ar iesniedzējtiesas interpretāciju minētajam spriedumam abu nodošanu gala rezultāts tiek uzskatīts par references daudzuma pārejas no viena ražotāja citam ražotājam vienotu darījumu (iepriekš minētais spriedums lietā *Thomsen*, 43. punkts).

22 Šāda interpretācija būtu jāpiemēro arī attiecīgajai pamata lietai, kur otrā nodošanas darījuma ietvaros un saskaņā ar jauno valsts tiesisko regulējumu zemes nodošana ir nošķirta no references daudzumu nodošanas.

23 Turklāt saskaņā ar šādu interpretāciju references daudzumi tiek izmantoti piena ražošanai vai tirdzniecībai tā, lai iznomātājs, kas pats nav ražotājs, nevarētu gūt tikai finansiālas priekšrocības, izmantojot šo daudzumu tirgus vērtību (2002. gada 20. jūnija spriedums lietā C-313/99 *Mulligan* u.c., *Recueil*, I-5719. lpp., 30. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *Thomsen*, 39. punkts, kā arī šajā sakarā 2000. gada 13. aprīļa spriedums lietā C-292/97 *Karlsson* u.c., *Recueil*, I-2737. lpp., 57. punkts).

24 Šādos apstākļos *Bundesverwaltungsgericht* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai 7. panta 2. punkts Regulā Nr. 3950/92 [..] ir jāinterpretē tādējādi, ka, beidzoties lauksaimniecības nomas attiecībām par piena ražošanas saimniecības vai piena ražošanā izmantojamo platību nomu, attiecīgajai saimniecībai pieejamos references daudzumus var nodot atpakaļ iznomātājam arī tajā gadījumā, ja tas pats nav un nebūs ražotājs, bet tas ar valsts piena kvotu realizācijas iestādes starpniecību attiecīgo references daudzumu iespējami īsā laikā nodod trešai personai, kas ir ražotājs?"

Par prejudiciālo jautājumu

25 Iesniedzējtiesa ar savu jautājumu vēlas noskaidrot, vai Regulas Nr. 3950/92 7. panta 2. punkts ir interpretējams tādējādi, ka, beidzoties piena ražošanas saimniecības nomas termiņam, attiecīgajai saimniecībai pieejamo references daudzumu var nodot atpakaļ iznomātājam, ja tas pats nav ražotājs un tam nav nodoma par tādu kļūt, bet tas ar valsts piena kvotu realizācijas iestādes starpniecību minēto daudzumu iespējami īsā laikā nodod trešai personai, kas ir ražotājs.

26 Vispirms ir jāatgādina, ka no piena papildmaksājumu jomas Kopienu tiesiskā regulējuma vispārējās uzbūves izriet, ka references daudzumu lauksaimniekam principā var piešķirt tikai tad, ja viņam ir piena ražotāja statuss (šajā sakarā skat. 2006. gada 26. oktobra spriedumu lietā C-275/05 *Kibler*, Krājums, I-10569. lpp., 21. punkts un tajā minētā judikatūra).

27 Saskaņā ar Regulas Nr. 3950/92 7. panta 2. punktu, beidzoties piena saimniecības lauku nomas termiņam, tai pieejamo references daudzumu pilnībā vai daļēji principā var nodot atpakaļ iznomātājam tikai tad, ja tam ir ražotāja statuss minētās regulas 9. panta c) punkta izpratnē (iepriekš minētais spriedums lietā *Thomsen*, 41. punkts).

28 Šādos apstākļos fakts, ka references daudzumu uz laiku iegūst iznomātājs, kam nav ražotāja statusa, saskaņā ar Kopienu tiesībām ir pieļaujams tikai tad, ja tas ir nepieciešams un tas notiek uz iespējami īsu laiku (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Thomsen*, 43. punkts).

29 Šāda interpretācija ir piemērojama arī attiecīgajai pamata lietai. Pirmkārt, no Regulas Nr. 1256/1999 sestā apsvēruma izriet, ka dalībvalstis var organizēt references daudzumu nodošanu citādāk nekā ražotāju individuālu darījumu ceļā. Otrkārt, no iepriekš minētā sprieduma lietā *Thomsen* 43. punkta izriet, ka references daudzumu pagaidu piešķiršana uz ilgu laiku iznomātājiem, kas neplāno kļūt par ražotājiem, ir pretrunā, no vienas puses, piena papildmaksājumu jomas Kopienu tiesiskā regulējuma vispārējai uzbūvei un, no otras puses, principam, saskaņā ar kuru references daudzums nav piešķirams saimniecībai, kurai nav piena ražotāja statusa.

30 Apstāklis, ka attiecīgajā pamata lietā references daudzuma nodošana ir nošķirta no saimniecības nodošanas, nevar ietekmēt minēto interpretāciju.

31 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, pat ja references daudzums principā tiek nodots tikai kopā ar nododamo saimniecību, kurai tas ir pieejams, turklāt ar nosacījumu, ka šāda nodošana atbilst Regulas Nr. 3950/92 7. panta formas un

nosacījumu prasībām, references daudzumus tomēr var nodot bez saimniecībām Kopienu tiesībās paredzētajos izņēmumu gadījumos (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Mulligan*, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).

32 Šajā sakarā ir jānorāda, ka Regulas Nr. 3950/92 8. panta b) punkts dalībvalstīm ļauj atsevišķi vai kopā veikt vienu vai vairākus no uzskaitītajiem pasākumiem, taču neļauj tām noteikt jauna veida noteikumus šajā jomā (2004. gada 14. oktobra spriedums lietā C-173/02 Spānija/Komisija, Krājums, I-9735. lpp., 26. punkts).

33 Saskaņā ar Regulas Nr. 3950/92 8. panta b) punktu un sekmīgas piena ražošanas pārstrukturēšanas vai vides uzlabošanas nolūkā dalībvalstis var, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, paredzēt nosacījumus, saskaņā ar kuriem ražotāji, veicot maksājumu, divpadsmit mēnešu perioda sākumā var panākt, ka kompetentā iestāde vai struktūra, kuru izraudzījusies minētā iestāde, pārdala references daudzumus, ko pilnībā atdevuši citi ražotāji iepriekšējā divpadsmit mēnešu perioda beigās.

34 Atbilstoši Regulas Nr. 3950/92 8. panta e) punktam dalībvalstis pēc ražotāja pieprasījuma kompetentai iestādei vai struktūrai, ko izraudzījusies minētā iestāde, var atļaut references daudzuma galīgo nodošanu bez atbilstošās saimniecības nodošanas.

35 No tā izriet, ka Kopienas likumdevējs ir paredzējis iespēju, ka references daudzumu ar valsts piena kvotu realizācijas iestādes starpniecību ražotājam var nodot bez piesaistītās saimniecības nodošanas.

36 Iepriekš norādīto interpretāciju nevar apstrīdēt ar iepriekš minētā sprieduma lietā *Thomsen* 42. un 43. punktu par references daudzumu nodošanu, kur tiek ņemtas vērā piena saimniecībai piesaistītās zemes platības, jo no minētā sprieduma neizriet, ka iznomātājs ar valsts piena kvotu realizācijas iestādes starpniecību nevar nodot citam ražotājam references daudzumu bez tam piesaistītās saimniecības, to darot iespējami īsā laikā pēc nomas līguma termiņa beigām.

37 Apstāklis, ka attiecīgajā pamata lietā references daudzums, kas ir piesaistīts piena saimniecībai, uz laiku nonāk atpakaļ iznomātājam, kuram nav piena ražotāja statusa, nav noteicošs, tādēļ ka šāda situācija nav ilglaicīga un attiecīgais references daudzums iespējami īsā laikā tiek nodots trešai personai, kurai faktiski ir ražotāja statuss.

38 Līdz ar to fakts, ka saimniecībai pieejamo references daudzumu uz laiku iegūst iznomātājs, kuram nav ražotāja statusa, lai to nodotu valsts references daudzumu realizācijas iestādei un lai tā šo daudzumu iespējami īsā laikā varētu pārdot ražotājiem, nav uzskatāms par pretēju Regulas Nr. 3950/92 7. panta 2. punktam.

39 Šāda interpretācija galu galā ir saderīga ar Regulas Nr. 3950/92 attiecīgas normas galveno mērķi, saskaņā ar kuru references daudzumus nevar piešķirt personām, kuras no šādas piešķiršanas vēlas iegūt tikai finansiālas priekšrocības (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Thomsen*, 45. punkts).

40 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 3950/92 7. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, beidzoties piena saimniecības lauku nomas termiņam, tai pieejamo references daudzumu var nodot

atpakaļ iznomātājam, ja viņš, nebūdams ražotājs un neplānodams par tādu kļūt, ar valsts realizācijas iestādes starpniecību šo daudzumu iespējami īsā laikā nodod trešai personai, kas ir ražotājs.

Par tiesāšanās izdevumiem

41 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata lietā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

7. panta 2. punkts Padomes 1992. gada 28. decembra Regulā (EEK) Nr. 3950/92, ar ko ievieš papildmaksājumus piena un piena produktu nozarē, kas grozīta ar Padomes 1999. gada 17. maija Regulu (EK) Nr. 1256/1999, ir jāinterpretē tādējādi, ka, beidzoties piena saimniecības lauku nomas termiņam, tai pieejamo references daudzumu var nodot atpakaļ iznomātājam, ja viņš, nebūdams ražotājs un neplānodams par tādu kļūt, ar valsts realizācijas iestādes starpniecību šo daudzumu iespējami īsā laikā nodod trešai personai, kas ir ražotājs.

[Paraksti]